

NATUREN ER I KRISE

Biologisk mangfold, eller naturmangfold, er mangfoldet og helheten av alle levende vesener. Den består av alle de levende delene av naturen. Det biologiske mangfoldet holder oss i live. Det produserer luften vi puster inn, jorden vi bruker til å dyrke mat og vannet vi drikker. Mangfoldet av levende ting på planeten, fra mikroskopiske bakterier til ruvende trær, er det som gjør alt menneskelig liv og aktivitet mulig.

Biologisk mangfold hjelper oss også med å takle klimakrisen. Det regulerer vannsyklusen, og forhindrer ødeleggende tørke og flom. Planter lagrer karbondioksid og forurensende stoffer fra atmosfæren, reduserer klimagasseffekten og produserer rent oksygen som vi trenger for å puste.

Men naturen er i krise. **Globalt står en million arter overfor utryddelse.** Vi trenger politikere til å iverksette tiltak for å forhindre irreversible og katastrofale konsekvenser - raskt.

Uten naturmangfold møter vi ukontrollerbare branner, flom og fremtidige pandemier. Samfunnets motstandskraft mot utbrudd av pandemier som Covid-19 svekkes av uholdbar utnyttelse av naturen, for eksempel gjennom avskoging og ulovlig eller dårlig regulert handel med dyreliv.

Vi trenger naturmangfold for en sunn planet, sunne mennesker og en rettferdig og bærekraftig økonomi. Tenk på en bilmotor. Hvis en liten skrue faller av, vil du sannsynligvis ikke legge merke til det. Men hva med enda en skrue, eller en tredje, eller ti? Hvor lang tid tar det før bilen ikke lenger kan kjøres?

Dette er hva som skjer med naturen. **25% av kjente arter er truet.** Uten fullt fungerende økosystemer kan vi ikke ha en fullt fungerende planet.

Verdens land forhandler for tiden om en 10-årig plan for å redde det biologiske mangfoldet. Hvis de blir enige om en effektiv, ambisiøs, rettferdig, transformativ og obligatorisk avtale for å beskytte naturmangfold på den 15. partskonferansen i FNs konvensjon om biologisk mangfold (CBD COP15) i 2021, kan vi redde utallige arter og habitater og snu trenden av masseutryddelse.

For å gjøre dette trenger vi alle med på laget. **Bli med Friends of the Earth Europe i vår søken etter ambisiøs politisk handling for naturmangfold.**

¹ How to preserve biodiversity: EU policy, 2020, <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/society/20200519STO79422/how-to-preserve-biodiversity-eu-policy>

² Living Planet Report 2020, WWF, https://www.wwf.org.uk/sites/default/files/2020-09/LPR20_Full_report.pdf

HVORFOR SKAL VI BRY OSS OM
BIOLOGISK MANGFOLD?

ÅRSAKENE TIL NATURTAP

Hastigheten av global endring i naturen i løpet av de siste 50 årene er enestående i menneskets historie.

Besettelsen med ubegrenset vekst, uholdbar bruk av naturressurser, nykolonialisme, å gjøre naturen til en vare - alle disse har lagt grunnlaget for massivt tap av naturmangfold og våre nåværende miljøkriser.

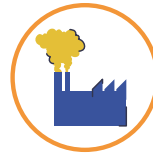
ENDRINGER I BRUK
AV LAND OG HAV

DIREKTE UTNYTTELSE
AV ORGANISMER

KLIMAENDRINGER

FORURENSNING

FREMMEDE ARTER

HVA ER NYKOLONIALISME?

Bruk av økonomisk, politisk, kulturelt eller annet press for å kontrollere eller påvirke andre land, spesielt tidligere koloniland

For å bekjempe tap av natur, må vi fikse årsakene.

Dette betyr for det første å få på plass myndighetsmekanismer for å adressere dem. Regjeringer må påta seg en 'Hel regjeringstilnærming' - at alle offentlige avdelinger jobber sammen - for å sikre at alle beslutningstakere gjør sitt for å bekjempe tap av natur.

Regjeringer må også regulere forretningspraksis: multinasjonale selskaper må bruke de høyeste nasjonale og / eller internasjonale standardene for miljø og menneskerettigheter i sin virksomhet eller deres datterselskaper i andre land.

Stater som har ratifisert konvensjonen for biologisk mangfold (CBD) må regulere miljøpåvirkningen av fiskeri, skogbruk og intensivt jordbruk i industriell skala, som er blant de mektigste direkte driverne for tap av natur.

De må også begrense infrastrukturarbeid, gruveprosjekter og annen utvinningsindustri og aldri tillate dette arbeidet i naturområder.

Friends of the Earth argumenterer for en hel og integrert systemisk endring, som vil tillate mennesker å eksistere sammen med planeten vår, opprettholde økonomien og ressursforbruket innenfor planetens grenser og la oss leve liv som er verdt å leve, i harmoni med naturen.

³ Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services, IPBES, 2019, https://www.ipbes.net/sites/default/files/2020-02/ipbes_global_assessment_report_summary_for_policy_makers_en.pdf

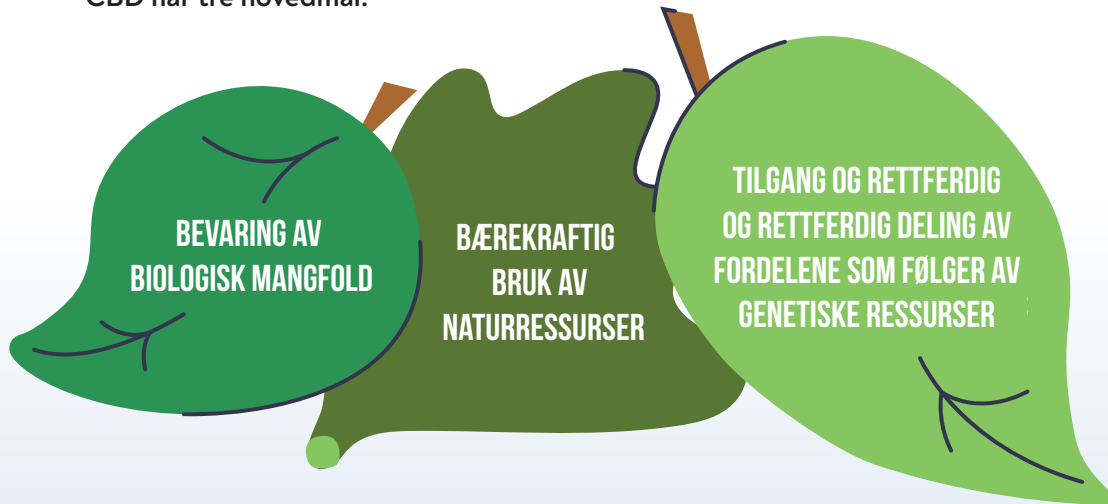
HVORFOR MISTER VI
NATURMANGFOLD?

FNS KONVENSJON OM BIOLOGISK MANGFOLD

FNs konvensjon om biologisk mangfold (CBD) er en multilateral internasjonal avtale som tar sikte på å beskytte mangfoldet av arter på jorden.

Den ble undertegnet i 1992 i Rio de Janeiro (Brasil) av 168 land og er nå ratifisert av 195 stater og EU. Dette betyr at avtalen er juridisk bindende over hele kloden, bortsett fra i USA som ikke har ratifisert konvensjonen.

CBD har tre hovedmål:

HVA BETYR 'FORDELENE MED GENETISKE RESSURSER'?

“Å bruke genetiske ressurser, enten fra planter, dyr eller mikroorganismer, refererer til prosessen med å undersøke deres fordelaktige egenskaper og bruke dem til å øke vitenskapelig kunnskap og forståelse, eller til å utvikle kommersielle produkter.”

COPs sekretariat, 2010

⁴ Use of Genetic Resources, Secretariat of the Convention on Biological Diversity, ABS Series, 2010
<https://www.cbd.int/abs/infokit/factsheet-uses-en.pdf>

The background features a green scale of justice on the left, a large orange paper with horizontal lines on the right, a large orange flower with yellow center on the right, and a bald eagle's head in the bottom left. The text 'HVA ER FNS KONVENSJON OM BIOLOGISK MANGFOLD?' is written in large, bold, black letters across the center, with 'HVA ER FNS KONVENSJON OM' on a light green banner and 'BIOLOGISK MANGFOLD?' on a light orange banner.

HVA ER FNS KONVENSJON OM BIOLOGISK MANGFOLD?

2050: VISJON FOR NATUREN

I 2010 vedtok partene som undertegnet FNs konvensjon om biologisk mangfold (CBD) en 10-årig strategisk plan for biologisk mangfold. Planen har en visjon for 2050 om å "leve i harmoni med naturen", som betyr at:

"innen 2050 blir biologisk mangfold verdsatt, bevart, restaurert og klokt brukt, vedlikeholder økosystemtjenester, opprettholder en sunn planet og gir fordeler som er viktige for alle mennesker."

Strategisk plan for biologisk mangfold 2010-2020

STRATEGISK PLAN FOR BIOLOGISK MANGFOLD 2010-2020

Den strategiske planen for biologisk mangfold er en tiårig handlingsplan fra alle land og interessenter for å beskytte naturen og fordelene den gir mennesker. Som en sentral del av planen ble 20 ambisiøse, men realistiske mål, kjent som Aichi Biodiversity Targets, vedtatt.

Til tross for noe fremgang er ingen av de 20 Aichi-målene oppnådd. Årsaken til det har vært mangel på gjennomføring og politisk vilje.

Et helt tiår har blitt brukt dårlig til beskyttelse av vårt biologiske mangfold. Men det trenger ikke skje igjen, hvis vi handler.

⁵ World Fails to Meet Any of Aichi Biodiversity Targets to stop Destruction of Nature, Impakter, 2020, <https://impakter.com/world-fails-meet-single-aichi-biodiversity-target/>

Etter hvert som den strategiske planen og dens Aichi-mål slutter i 2020, utvikler CBD-partiene et nytt globalt rammeverk for biologisk mangfold. Det nye rammeverket vil bli avtalt på neste partskonferanse (COP15), som vil finne sted i 2021 i Kunming (Kina).

I ledelsen til COP15 vil verdensledere, statsråder og politiske beslutningstakere og representanter fra det sivile samfunn, akademikere, urfolk, bedrifter, ungdom, kvinner og andre interesserte interessenter møtes for å diskutere hva et rammeverk for biodiversitet etter 2020 (GBF) vil se ut.

Dette er en mulighet for mennesker og grasrotorganisasjoner som Friends of the Earth til å ta ledelsen og fortelle folket som deltar på disse møtene hva vi trenger fra COP15.

SÅ HVA GJØR REGJERINGER FOR Å
BESKYTTE NATUREN NÅ?

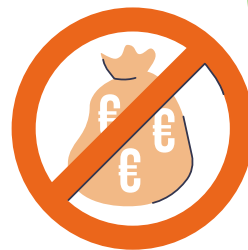
FRIENDS OF THE EARTH EUROPE ØNSKER AMBISIØS HANDLING FOR Å OPPNÅ FØLGENDE MÅL:

Forplikte landbruks-, økonomi- og energidepartementer til å beskytte biologisk mangfold

Beskytte verdens viktigste områder for arter og habitater.

Fjerne naturskadelige subsidier.

Ta tak i de grunnleggende årsakene til tap av biologisk mangfold, dvs. økonomisk vekst basert på bruk av naturressurser, industrielt jordbruk, uholdbart forbruk og økende forurensning.

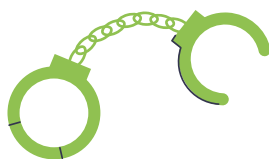
En effektiv, ambisiøs, rettferdig, transformerende og obligatorisk avtale om ikke bare å stoppe, men reversere det globale tapet av biologisk mangfold innen 2030.

Garantere, beskytte og forsterke urfolks rettigheter og lokalsamfunn, og gi muligheter for å beskytte deres territorier, økosystemer og biologisk mangfold

Det må være gjennomsiktede og strømlinjeformede nasjonale strategier for biologisk mangfold og rapporteringsforpliktelser, samt en obligatorisk gjennomgangsprosess for alle land.

En overholdelsesmekanisme og alvorlige konsekvenser og sanksjoner for land som bryter vilkårene i avtalen.

En avtale om effektiv implementering av nasjonale regjeringer og EU.

Vil du ha mer informasjon? Sjekk dokumentet "Do's and don'ts from the CBD alliance" her: bit.ly/3qGhTog

HVA VIL VI HA FRA COP 15?

HVA KAN MIN FRIENDS OF THE EARTH-GRUPPE GJØRE?

Spre ordet. Organiser samtaler og debatter, send pressemeldinger og artikler til lokale, regionale og nasjonale medier. Del denne brosjyren på sosiale nettverk.

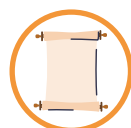
Sett press på beslutningstakere - brev og e-post kan ha en bemerkelsesverdig effekt. Vi trenger nasjonale regjeringer for å be om en sterk avtale på COP15.

Mobiliser medlemmene dine for å presse politikerne for en ambisiøs og obligatorisk avtale om biologisk mangfold.

Gjør noe! Handlinger som demonstrasjoner, lobbyvirksomhet, advokatbrev, signatursamlinger, poster i media og sosiale nettverk, er bare noen av tingene du kan gjøre, men hver nasjonale gruppe står fritt til å være kreativ! Finn på dine egne handlinger og del dem med nettverket.

Nasjonale og lokale FoEE-grupper kan **knytte deres egen kamp med CBD**, fordi en sterk internasjonal avtale og nasjonale planer vil bidra til å ansvarliggjøre politikere og vinne lokale kamper for naturen.

HVA KAN JEG GJØRE PERSONLIG?

Snakk om tap av biologisk mangfold. Fortell familie og venner, ta det opp på jobb og skole. Del informasjon på sosiale medier.

Du kan **sjekke landets biologiske mangfoldstrategi på CBD-nettstedet** for å se om den blir oppfylt eller ikke: <https://www.cbd.int/nbsap/search/>. Sett søkelys på nasjonale suksesser og fiaskoer!

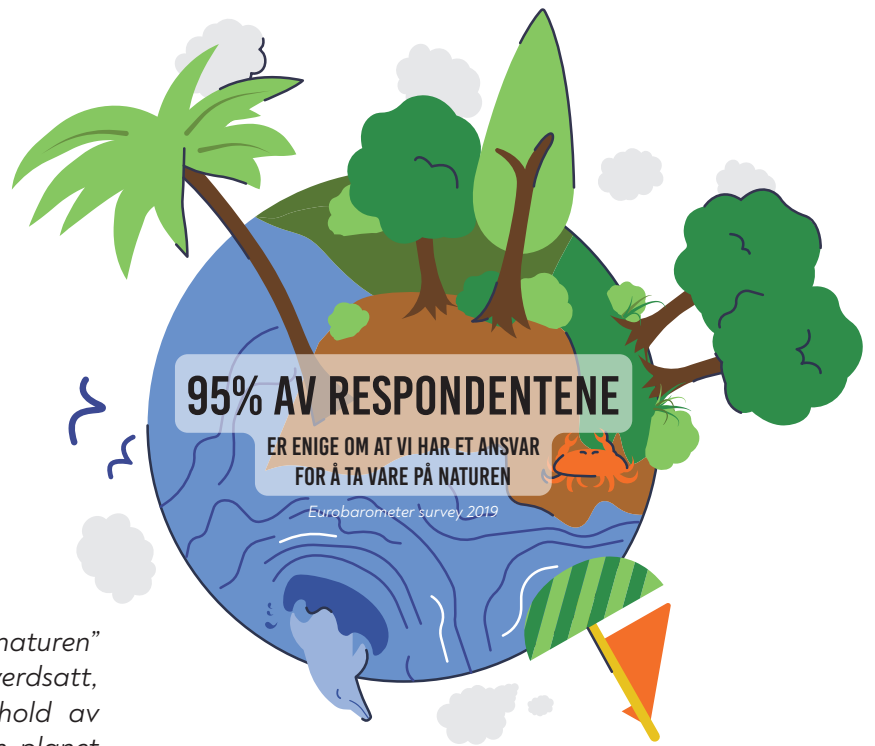

Sett press på beslutningstakere - brev og e-post til lokale og nasjonale politikere kan ha en god effekt.

Be folk bli med i deres lokale Friends of the Earth-gruppe (Naturvernforbundet) for å bli bedre informert, bidra til å skape bevissthet og forberede felles handlinger.

HVA KAN VI ALLE GJØRE FOR
NATURMANGFOLDET?

95% AV RESPONDENTENE

**ER ENIGE OM AT VI HAR ET ANSVAR
FOR Å TA VARE PÅ NATUREN**

Eurobarometer survey 2019

TURNING POLICY INTO ACTION

CBDs visjon er å “*leve i harmoni med naturen*” der “*innen 2050 blir biologisk mangfold verdsatt, konserverrt, restaurert og klokt brukt, vedlikehold av økosystemtjenester, opprettholdelse av en sunn planet og levering av fordeler som er viktige for alle mennesker.*”

Da EU og de fleste europeiske (ikke-EU) land signerte og ratifiserte konvensjonen, måtte de alle utvikle politikk som implementerer CBD og dets beslutninger om å beskytte biologisk mangfold. Dette inkluderer å ta hensyn til bevaring og bærekraftig bruk av biologiske ressurser i all nasjonal beslutningstaking.

I en [Eurobarometer-undersøkelse fra 2019](#) over 27.000 mennesker i alle EU-landene, var **95% av respondentene enige om at vi har et ansvar for å ta vare på naturen** og at det er viktig å ta vare på naturen for å takle klimaendringene. 93% var også enige i at helse og velvære er avhengige av natur og biologisk mangfold.

Det er ikke alle som er på samme side ennå når det haster med å adressere de direkte og indirekte årsakene til tap av biologisk mangfold.

EUs biologiske mangfoldstrategi foreslår ambisiøse EU-tiltak og forpliktelser for å **stoppe tapet av biologisk mangfold i Europa og rundt om i verden** og transformere matsystemene våre. Men foreløpig er [den europeiske grønne avtalen](#), [Farm to Fork-strategien](#), [EUs biologiske mangfoldstrategi for 2030](#) og, utenfor EU, Bern-konvensjonen (som for tiden utvikler sin strategi for å implementere CBD og post 2020 Global Biodiversity Framework), bare strategier og avtaler. **De må fortsatt gjøres om til konkret lovgivning og implementeres på bakken.**

Alle disse strategiene kan bidra til å beskytte miljøet vårt hvis de implementeres. Men CBD brukes ikke bare i EU. De europeiske landene som ikke er EU har også et stort ansvar for å beskytte biologisk mangfold for å oppfylle den internasjonale konvensjonen gjennom sine **nasjonale strategier for biologisk mangfold og handlingsplaner.**

⁶ Attitudes of Europeans towards Biodiversity, European Commission, 2018, <https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/survey/getsurveydetail/instruments/special/surveyky/2194>

HVA BETYR KONVENSJONEN OM BIOLOGISK MANGFOLD

FOR EUROPA?

HVER PART SOM SIGNERTE CBD (INKLUDERT EU) MÅ:

- **Utvikle nasjonale strategier, planer eller programmer for bevaring og bærekraftig bruk av biologisk mangfold** eller tilpasse eksisterende strategier, planer eller programmer som gjenspeiler tiltakene i Konvensjonen om biologisk mangfold.
- **Integrere bevaring og bærekraftig bruk av biologisk mangfold** i relevante sektorplaner eller sektorovergrepene planer, programmer og politikker.

Disse "strategiene, planene eller programmene", kjent som National Biodiversity Strategies and Action Plans (NBSAP), er uttalelser om landets intensjon om hvilke tiltak de planlegger å ta for å beskytte miljøet.

Deres strategi og handlingsplan må ta opp en rekke spørsmål, fra utvikling og implementering av en nasjonal biologisk mangfoldspolitikk, til forskningskrav for spesifikke arter.

Hvert lands NBSAP er unik, ettersom hvert land har sitt eget rike biologiske mangfold, med sine unike problemer for å bevare det. Imidlertid bør de alle ha en struktur som er i tråd med post 2020 Global Biodiversity Framework.

Du kan sjekke strategien for landet ditt ved å følge neste lenke, og finne ut av om den blir oppfylt eller ikke: <https://www.cbd.int/nbsap/search/>. Oppfordre regjeringen din til å lukke implementeringshullene!

EU har allerede bestemt sin NBSAP, som er den nye EU-biologiske mangfoldsstrategien. Strategien er en forpliktelse fra EU-kommisjonen som er godkjent av EU-rådet. Dette viktige verktøyet for å implementere CBD må nå implementeres av EU og dets medlemsland.

Den nye EU-biologiske mangfoldsstrategien er mye mer fokusert på virkningen av EU-tiltak på global skala enn den forrige strategien. For eksempel krever det at:

- Virkningen av internasjonale handelsavtaler på biologisk mangfold vil bli vurdert - men de faktiske lovene og internasjonale reglene for å beskytte biologisk mangfold mangler internasjonale verktøy for å håndheve dem.
- Frihandelsavtaler vil inneholde et avsnitt om biologisk mangfold, men det vil fortsatt mangle noen måte å håndheve dem på.
- I 2021 vil det komme et forslag til lovgivning om **bærekraftig eierstyring og selskapsledelse** for å holde EU-virksomheter ansvarlige for deres innvirkning på miljøet og menneskerettigheter i inn- og utland.
- I 2021 vil det komme et lovforslag og andre tiltak for å unngå eller minimere antall produkter i EU-markedet som er forbundet med avskoging.

FoE Europe ber alle EU-borgere om å presse EU og medlemslandene til å bidra med sin del til en effektiv gjennomføring av strategien for biologisk mangfold.

HOVEDMÅL FOR EU 2030-STRATEGIEN FOR BIOLOGISK MANGFOLD: INNEN 2030:

25% av jordbruksarealet vil bli viet til økologisk jordbruk

50% reduksjon i bruken av plantevernmidler

50% reduksjon i tap av næringsstoffer

20% reduksjon i bruk av gjødsel

Gjør 10% av jordbruksarealene til naturproduserende land

3 milliarder trær plantet

Urban Greening Planer for byer over 20.000 innbyggere

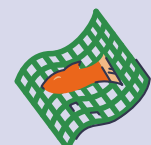
Juridisk bindende restaureringsmål

25 000 km med frittflytende elver restaurert

30% av EU vil være under et beskyttet område (land og sjø). Av disse 30% vil 10% av EU være strengt beskyttet

Bifangstfiske vil bli eliminert (når ikke-verdifulle fisk fanget i fiskeprosessen kastes og dør som et resultat)

NASJONALE BIOMANGFOLDSSTRATEGIER OG HANDLINGSPLANER

Covid-19-krise har vist hvordan sårbart tap av biologisk mangfold gjør oss, og hvor viktig et bærekraftig og motstandsdyktig matsystem er for samfunnet vårt. Et svært mangfoldig økosystem er nøkkelen til å beskytte oss mot risikoen for zoonotiske sykdommer.

“One Health» er samarbeidsinnsatsen fra flere disipliner som jobber lokalt, nasjonalt og globalt, for å oppnå optimal helse for mennesker, dyr og vårt miljø.

ONE HEALTH INITIATIVE TASK FORCE (OHITF)

EUs strategier for biologisk mangfold og Farm-to-Fork forplikter seg til å øke beskyttelsen av land og sjø, redusere bruk av plantevernmidler, gjenopprette forringede økosystemer og etablere EU som en leder på den internasjonale scenen, både om beskyttelse av biologisk mangfold og for å bygge en bærekraftig næringskjede.

Dette kan bygge opp samfunnets motstandskraft mot trusler som klimaendringer, skogbranner, matusikkerhet eller sykdomsutbrudd. Men vi må gjøre disse målene bindende og obligatoriske, i stedet for frivillige.

Vi vil gjerne se at disse forslagene blir en bindende virkelighet, og vi trenger at du overbeviser alle deler av EU om å sørge for at det skjer.

Biodiversitetsstrategien vil også kreve en grønn utvinning etter Covid-19-pandemien. Men en europeisk Green Deal som er i stand til å levere systemisk endring, og sette oss på en vei til en sunn og bærekraftig fremtid, må være basert på [disse prinsippene for transformasjon](#):

- Hastighet og skala
- En økonomi innenfor jordens tålegrenser
- Likhet
- Folks løsninger og deltakelse
- Global rettferdighet.

Det var menneskelig aktivitet som førte til slike dramatiske endringer i vårt naturlige miljø. Vi har makten til å snu trenden med tap av natur

Det faktum at menneskelig aktivitet har vært i stand til å endre vårt naturlige miljø så grunnleggende, betyr også at vi har makten til å drive den endringen som trengs for å redusere risikoen for fremtidige pandemier, samtidig som vi drar nytte av bevaring og reduserer klimaendringene.

⁷ 'More species means less disease,' Nature Journal, 2010, <https://www.nature.com/news/2010/101201/full/news.2010.644.html>

BIOLOGISK MANGFOLD ER AVGJØRENDE
I EUS GJENOPPRETTINGSARBEID
ETTER COVID